

H. P. BLAVATSKY

GYAKORLATI OKKULTIZMUS

A mű eredeti címe:

PRACTICAL OCCULTISM
The Theosophical Publishing House
Adyar. 1948.

Fordította:
Reicher László

Minden jog fenntartva.

© Hungarian translation:
Magyar Teozófiai Társulat

Ez a kis könyv H. P.B. három, egymással összefüggő írását tartalmazza:

Az I. rész „*Practical Occultism*”

(Gyakorlati okkultizmus)

címen

a Lucifer c. folyóirat (a The Theosophist elődje)

1888. áprilisi számában jelent meg.

A II. rész az előbbire érkezett olvasói levelekre adott válasz

„*Occultism versur The Occult Arts*”

(Az okkultizmus az okkult mesterkedésekkel szemben)

címmel az említett folyóirat 1888. májusi számában.

Végül a III. rész címe

„*Some Practical Suggestion for Daily Life*”

(Gyakorlati tanácsok a mindennapi életre)

és a Theosophical Sifting c. gyűjtemény

III. kötetének 2. írása, 1889-ből.

A három írást egy kötetben először a The Theosophical Publishing Society

(a The Theosophical Publishing House elődje)

adta ki Londonban, 1912-ben.

A TPH-kiadás 1948-ban készült, azóta többszöri utánnomással.

GYAKORLATI OKKULTIZMUS

FONTOS TUDNIVALÓK A TANULMÁNYOZÓ SZÁMÁRA

Sok ember keres a gyakorlati okkultizmusra vonatkozó útmutatást. Ezért szükséges egyszer és mindenkorra meghatározni

(a) azt a lényeges különbséget, ami az elméleti és a gyakorlati okkultizmus közt fennáll, aközött, amit általában mint teozófiát, ill. amit okkult tudományokként ismerünk, és

(b) az utóbbi tanulmányozásával együttjáró nehézségek természetét.

Teozófussá lenni könnyű. Bármely átlagos értelmi képességű egyén, akinek hajlama van a metafizikához, aki tiszta, önzetlen életet él, aki több örömet talál felebarátja megsegítésében, mint a neki nyújtott segítség elfogadásában, aki mindig szívesen feláldozza saját örömét más ember javára, aki az igazságot, a jóságot és a bölcsességet önmagukért, és nem az általuk elérhető haszonért szereti – az teozófus.

Egészen más eset azonban arra az ösvényre lépni, ami elvezet a helyes cselekedet ismeretéhez, ahhoz, hogy hogyan lehet helyesen megkülönböztetni a jót a rossztól, és ami elvezet az erőhöz, amellyel az ember meg is teheti a jót, amit megtenni kíván, gyakran anélkül, hogy látszólag akár az ujját is megmozdítaná.

A tanítvány figyelmét fel kell hívni még egy fontos tényezőre: arra az óriási, szinte határtalan felelősségre, amit a tanító vállal magára a tanítvány érdekében. A nyíltan vagy titokban tanító keleti tanítóktól a nyugati országok azon kevés kabbalistájáig, akik vállalják, hogy a Szent Tudomány alapfogalmaira oktatják a tanítványaikat – ezek a nyugati beavatók sokszor maguk sincsenek tudatában a veszélynek, aminek magukat kiteszik –, minden ilyen „tanító” ugyanakkor a megszeghetetlen törvénynek van alávetve.

Attól a pillanattól kezdve, amikor megkezdí az *igazi* tanítást és amikor *bármilyen* hatalmat – legyen az pszichikai, értelmi, vagy fizikai – a tanítványra ruház, magára veszi annak a tanítványnak az okkult tudományokkal összefüggő összes bűnét, származzanak azok akár elkövetésből, akár mulasztásból – mindaddig, amíg a beavatás során a tanítványból Mester nem lesz és önmaga felelőssé nem válik.

Létezik egy különös, misztikus vallási törvény, amit nagyon tisztel a görögkeleti, félig elfelejtett a római katolikus és végképpen eltörölt a protestáns egyház. Ez a kereszténység legkorábbi idejéből származik és a fent említett törvényen alapul, annak szimbóluma és kifejezése. Ez a gyermeket támogató, érte jótálló kereszt szülők közötti kapcsolat abszolút szentségére vonatkozó dogma.¹

A kereszt szülők hallgatólag magukra vállalják az újonnan megkeresztelt gyermek összes bűneit, (akit felkennek, mint a beavatásnál, ami szintén egy igazi misztérium) addig a napig, amíg a gyermekből felelős egyed nem válik, aki meg tudja különböztetni egymástól a jót és a rosszat.

Így aztán világos, hogy a „tanítók” miért olyan titoktartók és miért kell a „csélák”-nak (tanítványoknak) hét évi próbaidő, hogy az alkalmasságukat bizonyítsák és a szükséges tulajdonságokat kifejlesszék, mind a Mester, mind a tanítvány biztonsága érdekében.

Az okkultizmus nem mágia. *Aránylag* könnyű megtanulni a varázsigék trükkjét és a fizikai természet finomabb, bár még mindig anyagi erőit felhasználó módszereket. Az emberi lélek állati erői igen hamar felébreszthetők, azok az erők, amelyeket a szeretete, gyűlölete, szenvedélye hív életre, gyorsan kifejleszthetők. Ez azonban fekete mágia – *boszorkányság*.

¹ Az ilyen módon keletkezett kötelék olyan szent, hogy a görög egyház szerint egy gyermek kereszt szüleinek összeházasodását a legsúlyosabb vérfertőzésnek tartják, törvényellenesnek és a törvény által megsemmisítendőnek tekintik. Ez a szigorú tilalom annyira széleskörű, hogy még a kereszt szülők gyermekei sem házasodhatnak össze.

Az indíték és *kizárólag* az határozza meg, hogy az erő bármilyen felhasználása rosszindulatú fekete, vagy jóindulatú fehér mágiává lesz. Lehetetlen *szellemi* erőket alkalmaznia annak, akiben az önzés legkisebb árnyalata is maradt. Ennek oka az, hogy hacsak a szándék nem a legnemesebb, a szellemi erő átalakul pszichikai erővé és az asztrális szinten kezd el működni, aminek rettenetes következményei lehetnek. Az állati természet erőit önző és bosszúálló egyének ugyanúgy fel tudják használni, mint az önzetlenek és megbocsátók. A szellem erői csak a tökéletesen tisztaszívű embert segítik, ez az ISTENI MÁGIA.

Tulajdonképpen, mi annak a feltétele, hogy valaki a „Divina Sapientia” (Isteni Bölcsesség) tanulója lehessen? Tudvalévő, hogy ilyen oktatás csak akkor adható, ha a tanulók a tanulás éve alatt alkalmazkodnak bizonyos feltételekhez és szigorúan betartják azokat. Ez *sine qua non* (elengedhetetlen feltétel). Senki sem képes úszni, amíg nem megy a mély vízbe. Egy madár sem képes repülni, amíg a szárnyai ki nem nőttek, amíg nincs előtte megfelelő szabad tér, amíg nem rendelkezik a levegőbe emelkedéshez szükséges önbizalommal és bátorsággal. Aki kétélű kardot akar forgatni, előbb legyen tökéletes mestere a tompa fegyvernek, ha nem akarja magát, vagy – ami ennél is rosszabb – másokat már az első próbálkozásnál megsebezni.

Azért, hogy megközelítő elképzelésük legyen, milyen körülmények között lehet csak biztonságosan folytatni az Isteni Bölcsesség tanulmányozását annak veszélye nélkül, hogy az Isteni akarat helyét a fekete mágia foglalja el, közlünk néhányat azokból a „bizalmas szabályokból”, amelyekkel Keleten minden tanító rendelkezik. A következő néhány részletet igen sok más közül választottuk ki és a magyarázatot zárójelben adjuk meg.

1. Az oktatás befogadására szánt helyet úgy kell elrendezni, hogy a figyelmet semmi se terelje el és ott „hatást kifejtő” (magnetikus) tárgyakat kell elhelyezni. Egyéb más dolgok között ott kell lenni körben elrendezve az öt szent színnek is. A helynek mentesnek kell lennie a térben lebegő rosszindulatú befolyásoktól.

[Az erre a célra használt helyet vagy helyiséget el kell különíteni és más célra nem szabad használni. Az öt „szent szín” a prizma által létrehozott öt színárnyalat bizonyos módon elrendezve, minthogy ezek a színek nagyon magnetikus hatásúak. A „rosszindulatú befolyások” alatt minden olyan zavar értendő, amit viszály, veszekedés, rosszindulat, stb. hoz létre, mert ezek, úgymond azonnal benyomást gyakorolnak az asztrális fényre, vagyis a hely légkörére és mintegy a „levegőben lebegnek”. Ezen első feltétel megvalósítása könnyűnek látszik és mégis, ha alaposabban végiggondoljuk, rájövünk, hogy ez az egyik legnehezebben elérhető.]

2. Mielőtt a tanítványnak megengednék, hogy „szemtől szembe” (vagyis közvetlenül) tanuljon, előbb más próbaidős tanítványok (*upaszaka*) – páratlan számúra – összeválogatott társaságában kell elsajátítania az előkészítő megértés képességét.

[„*Szemtől szembe*” ez esetben azt jelenti, hogy a tanítvány másoktól függetlenül, vagy azoktól külön tanul, és az oktatást „szemtől szembe” vagy önmagával (magasabbrendű, Isteni énjével), vagy a tanítójával kapja. Csak ilyenkor kapja meg mindegyikük a *neki megfelelő* tájékoztatást, aszerint, ahogyan a tudását használja. Ez azonban csak a képzési időszak vége felé történhet.]

3. Mielőtt te (a tanító) közölnéd a tanítvánnyal (*lanu*-val) LAMRIN jó (szent) szavait, vagy megengednéd neki, hogy *dubzsed*-re „készülhessen”, vigyázz, hogy elméje teljesen megtisztult és mindennel, főként a *többi Én*-jeivel megbékélt legyen, különben a bölcsesség szavai szétszóródnak és a szelek felkapják azokat.

[„LAMRIN”: Cson-ka-pa gyakorlati útmutató műve, amely két részből áll, az egyik egyházi és exoterikus használatra készült, a másik ezoterikus célt szolgál. *Dubzsed*-re „készülni” a látnokságnál használt eszközök, mint pl. tükrök és kristályok előkészítését jelenti. A „többi én” alatt a tanuló társakat kell érteni. Amíg a tanuló társak között nincs meg a teljes harmónia, nem lehet sikert elérni. A tanító választja ki és válogatja össze a tanítványokat azok magnetikus és elektromos természete szerint, a leg gondosabban csoportosítva a pozitív és negatív elemeket.]

4. Mialatt a tanítványok (upaszaka) tanulnak, arra kell ügyelni, hogy olyan egységek legyenek, mint a kézen az ujjak. Vésd az emlékezetükbe, hogy ami az egyiknek fáj, az kell, hogy fájjon a többieknek is. Ha az öröm, amit az egyik érez, a többiek kebelében nem talál visszhangra, akkor hiányoznak a szükséges feltételek és hiábavaló lenne folytatni.

[Ez aligha következhet be, ha a kiválasztás megfelelt a magnetikus kívánalmaknak. Ismeretes, hogy vannak tanítványok, akik egyébként sokat ígérők lennének és az igazság befogadására alkalmasak, mégis évekig kénytelenek várni, mivel indulatos természetűek és képtelenek a többiekkel összehangolódni.] Ezért –

5. A gurunak úgy kell összehangolni a tanulótársakat, mint a lant (vina) húrjait: mindegyik különbözik a másiktól, a hangja mégis harmonizál a többiek hangjával. Együttesen olyan billentyűzetet kell képezniük, amelynek minden része a legfinomabb érintésre (a Mester érintésére) is válaszol. Ily módon nyílik meg elméjük a bölcsesség harmóniájára, hogy az mint tudás rezdüljön át mindegyiken és mindannyiukon, ami tetszik a felügyelő Isteneknek (gyámolító-, vagy őrangyaloknak) és hasznos a lanu-nak is. Így vésődik a bölcsesség örökre a szívükbe és a törvény harmóniája többé nem szakad meg.

6. Azoknak, akik a *sziddhikhez* (okkult képességekhez) vezető tudást kívánják elérni, az élet és a világ minden hiúságáról le kell mondani. (Az eredeti szabályokban itt következik a sziddhik felsorolása.)

7. Egyik sem érezheti magát különbnek a másiknál, mint pl. „én vagyok a legokosabb, legbölcsebb”, „én szentebb vagyok, a tanító, vagy a környezetem jobban szeret engem, mint a testvéreimet”, stb., ha továbbra is tanítvány akar maradni. Gondolatait főként a szívére kell irányítani és kiűzni onnan minden ellenséges gondolatot, ami bármely élőlény ellen irányul. Szívének telve kell lenni a minden élőlénytől el-nem-különültség érzésével, ugyanígy a természet többi lényei és részei iránt is, különben a siker elmarad.

8. A *lanu*-nak (tanítványnak) csak a külső élő befolyásoktól kell tartania, óvakodnia (az élő teremtmények magnetikus kisugárzásaitól). Ezért nagyon kell vigyázni, hogy – miközben belső természetében mindennel egy – külső teste minden idegen befolyástól mentes maradjon. Csakis saját edényéből szabad ennie, vagy innia. Kerülnie kell a testi érintkezést minden élőlényel (megérinteni, vagy megérintetni), akár emberi, vagy állati lény legyen az.

[Semmiféle kedvenc állatot sem szabad tartani, sőt egyes fákhöz és növényekhez is tilos hozzányúlni. A tanítványnak mintegy a saját atmoszférájában kell élnie, hogy azt okkult célokra egyénivé tegye.]

9. Elméjének a természet egyetemes igazságai kivételével minden mással szemben tompának kell maradnia, különben a „szív tana” csak a „szem tanává” (azaz üres ezoterikus rituálékká) válik.

10. A tanítvány semmilyen állati eredetű táplálékot nem vehet magához, semmi olyat, amiben élet van. Sem bort, sem más szeszes italt nem ihat, sem ópiummal nem élhet. Ezek mind olyanok, mint a *Lhamayim* (gonosz szellemek), akik rátapadnak a vigyázatlanra és felfalják az értelmet.

[Feltételezik, hogy a bor és a szeszes italok mindazok rossz magnetizmusát tartalmazzák és megtartják, akik előállításuknál segédkeztek. Másrészt minden állat húsa megőrzi a fajtáját jellemző pszichikai tulajdonságokat.]

11. Meditáció, önmegettartóztatás, az erkölcsi köteleességek betartása, gyengéd szavak és gondolatok, jó cselekedetek, kedves beszéd, jóakarát mindenki iránt, az én-ről való teljes elfeledkezés a leghatásosabb eszközök a tudás elnyerésére és a felkészülésre a magasabb bölcsesség befogadásához.

12. Csakis az előbb említett szabályok szigorú betartása mellett remélheti a tanítvány, hogy hamarosan elérheti az arhátok okkult képességeit és a szükséges szellemi növekedést, hogy fokozatosan eggyé váljon az EGYETEMES MINDENSÉGGEL.

Ez a 12 idézet kivonat mintegy 73 szabályból, amelyeket felesleges lenne felsorolni, mert Európában értelmetlenek lennének. De ez a kevés szabály is elegendő ahhoz, hogy rámutasson a nehézségek mérhetetlenségére, amelyek a „tanítványság”-hoz vezető ösvényt elárasztják azok számára, akik nyugati országokban születtek és nevelkedtek.²

Minden nyugati ország, de különösen Anglia nevelésének a vetélkedés és a viszálykodás az alapja, minden fiút arra serkentenek, hogy megtanulja legyűrni és minden tekintetben felülmúlni a másikat. Amit tévesen „barátságos vetélkedés”-nek neveznek, azt kitartóan gyakorolják és ugyanezt a szellemet ápolják és erősítik a mindennapi élet minden területén.

Gyermekkora óta „belénevelt” ilyen felfogással hogyan tudna egy nyugati ember úgy érezni a tanuló társai iránt, mint „a kézen az ujjak”? A tanuló társait nem ő választotta ki, vagy válogatta össze személyes rokonszenv és elismerés alapján. A tanító egészen más alapon és szempontok szerint válogatja őket össze. Aki tanuló akar lenni, annak elég erősnek kell lennie, hogy a szívéből mások iránt minden ellenszenvet kiöljön. Hány nyugati ember hajlandó ezt akár csak komolyan megkísérelni is?

Azután itt vannak a mindennapi élet részletei, hogy a legközelebbinek és legkedvesebbnek még a kezét sem szabad érinteni. Milyen ellentéte ez a nyugati felfogásnak a szeretetről és a jó érzésről! Milyen hidegnek és keménynek tűnik mindez. Az emberek azt is mondanák: önmagába zárkózó és tartózkodik attól is, hogy másoknak örömet okozzon, pusztán a saját fejlődése érdekében.

Hát legyen, de azok, akik így gondolkodnak, halasszák el egy másik életre az ösvényre-lépés komoly kísérletét. De ne kérkedjenek saját képzelt önzetlenségükkel. A valóságban a látszat az, ami tévedésbe ejti őket, a hagyományos fogalmak, amelyek alakja az érzelgősség és ömlengés, vagy az un. udvariasság és amelyek a valótlan élet részei, nem az igazság parancsai.

Feltéve, hogy félretennék ezeket a nehézségeket, amelyek inkább „külsőlegesek”, bár nem kevésbé fontosak, hogyan tudnának a nyugati tanítványok „egymással harmonizálni”, ahogy ezt itt megkívánják tőlük? Európában és Amerikában már annyira megerősödött a személyiség, hogy nincs az a művész-iskola, amelynek növendékei ne gyűlölnék egymást és ne lennének féltékenyek egymásra. A „szakmai” gyűlölködés és irigység szinte közmondásossá vált és az emberek az életben bármi áron is a saját javukat keresik, annyira, hogy még az un. udvariasság is csak üres álarc, ami a gyűlölködés és féltékenységek démonait takarja.

Keleten a „nem-elkülönültség” szellemét a gyermekkortól kezdve következetesen az elmébe vésik, úgy, mint Nyugaton a vetélkedését. Ott a személyes ambíciók, érzések és vágyak elburjánzását nem bátorítják annyira. Ha a talaj természetből fogva jó, helyesen művelik meg és a gyermek olyan emberré fejlődik, akinél a szokás, hogy az alacsonyabb ént a magasabb Én-nek alárendelje, erőteljes és erős lesz.

Nyugaton az emberek azt hiszik, hogy a más emberek vagy dolgok iránti szeretetük vagy ellenszenvük, tetszésük vagy nemtetszésük a cselekvéseik alapjául szolgáló vezérelvek még akkor is, ha saját maguk nem követik életük törvényeként és nem törekednek arra, hogy másokra erőszakolják.

Akik panaszkodnak, hogy a Teozófiai Társulatban keveset tanultak, szívleljék meg a szavakat, amelyek a „Path” (Ösvény) című folyóiratban jelentek meg: „A haladás kulcsa minden

² Itt szeretnék felhívni a figyelmei arra, hogy Keleten minden „csélá”-t (tanítványt), még a próbaidőseket is „upaszaká”-nak nevezik az első beavatásukig, amikor is „lanu-upaszaká”-vá válnak. Addig a napig még a lámakolostorokhoz tartozókat is *különválasztják* és „laikusok”-nak tekintik őket.

fokon *a jelölt maga*". Nem az „istenfélelem” a „bölcesség kezdete”, hanem az ÖNISMERET, ami MAGA A BÖLCSESSÉG.

Milyen nagyszerűnek és igaznak látszik az okkultizmussal foglalkozó és az előzőleg említett igazságok némelyikére ráeszmélő tanítvány számára a Delphoi Jósda válasza mindazoknak, akik az okkult bölcseiséget keresték és amit a bölcs Szókratész is folyvást ismételt és megerősített:

„EMBER, ISMERD MEG ÖNMAGAD ...”

AZ OKKULTIZMUS AZ OKKULT MESTERKEDÉSEKKEL SZEMBEN

„Gyakran hallottam, de máig el nem hittem,
Vannak, kik a bűvös varázsigék által
Hitvány szándékukhoz tudják hajlítani
A természet ősi, örök törvényeit.”

MILTON

Az e havi „Levelezés”-ben több levél tanúsítja, hogy a múlt hónapban megjelent *Gyakorlati okkultizmus* c. cikk milyen erős benyomást gyakorolt egyesekre. Az ilyen levelek messzemenően bizonyítanak és megerősítenek két logikus következtetést:

(a) sokkal több a művelt és gondolkodó ember, aki hisz az okkultizmus és a mágia létezésében (a kettő közt óriási a különbség), mint amennyit a materialista sejt, és

(b) a legtöbb embernek – köztük sok teozófusnak is –, akik hisznek benne, nincs határozott fogalma az okkultizmus természetéről és általában összetévesztik az okkult mesterkedésekkel, köztük a „fekete” mágiával.

Elképzeléseik arról, hogy ezek milyen erőket adnak az embernek és milyen eszközöket használnak azok megszerzésére, amilyen sokfélék, olyan különösek. Sokan azt képzelik, elegendő, ha a terület valamelyik, mestere megmutatja az utat és máris egy Zanoni³ lesz belőlük. Mások szerint csak át kell kelni a Szuezi-csatornán és Indiába utazni, hogy mint egy Roger Bacon, vagy éppen egy St. Germain gróf kezdjenek tündökölni. Sokan Margrave-t teszik meg eszményképüknek az ő folyton megújuló fiatalságával és keveset törődnek azzal, hogy a lelkével fizetett érte. Sokan vannak olyanok is, akik összetévesztik az egyszerű „boszorkánykodást” az okkultizmussal – „a stygiai homályból az ásító Földre hívják fel a göthös szellemeket, hogy a napvilágon járjanak” – és azt akarják, hogy az emberek ezen mutatványuk alapján teljesen kialakult Adeptusnak tekintsék őket.

A „szertartásos mágia” Eliphas Lévi gunyorosan megfogalmazott szabályai szerint a régi Arhátok filozófiájának beképzelt hasonmása. Röviden: a prizmák, amelyeken át a filozófiában járatlanok számára az okkultizmus megjelenik, olyan sokszínűek és sokfélék, amilyenné az emberi elképzelés csak teheti azokat.

Vajon a bölcesség és a hatalom ezen jelöltjei neheztelni fognak, ha megmondják nekik a meztelen igazságot? Nemcsak hasznos, de most már *szükséges* is kiábrándítani a legtöbbjüket, még mielőtt túl késő lenne.

Ez az igazság néhány szóban kifejezhető: Nyugaton a magukat „okkultisták”-nak nevező lelkes százak között egy fél tucat sincs, akinek megközelítően helyes elképzelése lenne annak a tudománynak a természetéről, amelyet kezelni szándékozik. Néhányuk kivételével mindegyik a boszorkányság széles útját járja.

³ Híres bűvész (regényhős) a 19. században. (A ford.)

Mielőtt tiltakoznának ezen megállapítás ellen, csináljanak rendet az elméjükben uralkodó zűrzavarban. Előbb tanulják meg, ismerjék meg, mi a valódi kapcsolat az okkult tudományok és az okkultizmus között és mi a kettő közötti különbség, azután legyenek dühöseks, ha még mindig úgy érzik, igazuk van. Időközben tanulják meg, hogy az okkultizmus a mágiától és más titkos tudományoktól úgy különbözik, mint a sugárzó Nap a kis éjjeli lámpától, mint az ember változhatatlan és halhatatlan szelleme – az abszolút, ok-nélküli és megismerhetetlen MINDEN visszatükröződése – különbözik a halandó anyagtól, az emberi testtől.

A mi igen civilizált Nyugatunkon - ahol modern nyelvek alakultak ki és új szavakat alkottak az újabb fogalmak és gondolatok eredményeként, ahogyan ez minden nyelvben történik –, a Nyugatnak ebben az önző, hideg légkörében és a világi javak utáni szüntelen hajszájában, ahogy a nyelv egyre inkább elanyagiasodott, egyre kevésbé érezték szükségét, hogy újabb kifejezéseket találjanak arra, amit már régóta feltétlen és elvetett „babonának” tekintettek. Az ilyen szavak csak olyan fogalmakhoz lennének jók, amelyekről aligha feltételezhető, hogy egy kultúrember agyában helyet találjanak.

A „mágia” a szemfényvesztéshez hasonló értelmű, a „boszorkányság” a durva tudatlansággal egyenértékű szó, az „okkultizmus” pedig szomorú hagyatéka a középkor bomlott agyú néhai filozófusainak, a Jakob Böhme-knek és Szt. Martin-oknak, olyan kifejezések, amelyek bőven elegendők, hogy a szemfényvesztés egész területét felöleljék. A megvetés ezen kifejezéseit általában csak mint a sötét kor és az azt megelőző pogányság korszakának hulladékát és szemetjét emlegetik. Ezért nincs angolul pontos kifejezés az ilyen természetfeletti erők közötti különbségre, vagy az ezek megszerzésére alkalmas tudományok meghatározására és árnyalt megjelölésére, olyan, amilyen a keleti nyelvekben, mindenekelőtt a szanszkritban lehetővé teszi a szabatoságot.

Mit jelentenek a „csoda” és a „varázslat” szavak azok számára, akik akár hallják, akár kimondják azokat? (Ezek jelentése végül is azonos, mert azt fejezi ki, hogy csodálatos dolgokat idéznek elő a *természet törvényeinek megszegésével*, amint azt az elfogadott tekintélyek magyarázzák.)

A keresztény ember, miközben – bár azok „megszegik a természet törvényeit” – szilárdan hisz a csodákban (mert megmondták neki, hogy azokat Isten tette Mózes által), vagy gúnyolódik a fáraó mágusainak varázslatain, vagy az ördögnek tulajdonítja azokat. Ez utóbbit hozzák kapcsolatba az okkultizmussal jámbor ellenfeleink, míg az ő istentelen ellenfeleik, a hitetlenek nevetnek Mózesen, a mágusokon és az okkultistákon és bizonyára elpirulnának, ha csak egy komoly gondolatot is pazarolnának ilyen „babonákra”.

Ennek az az oka, hogy nincsenek megfelelő szavaink a különbség kifejezésére; nincsenek szavaink a fények és árnyékok megjelölésére, amelyek kijelölnék a határt a magasztos és az igaz, a képtelen és a nevetséges között. Az utóbbi a teológiai magyarázat, amely szerint az ember, az Isten, vagy az ördög „megszegheti a természet törvényeit” – az előző pedig azt tanítja, hogy a *tudományos „csodákat”* és varázslatokat Mózes és a mágusok *a természet törvényeivel összhangban* hozták létre, olyanok, akik mind járatosak voltak a szent helyek (ama korok Tudományos Akadémiái) minden bölcsességében és az igazi OKKULTIZMUS-ban. Ez a szó: okkultizmus, a *Gupta-Vidja*, („Titkos Tudás”) összetett szó fordítása, bizonyára félrevezető. Minek a tudásáról van szó? Néhány szanszkrit kifejezés segíthet ebben.

A különféle ezoterikus ismeretekre – sok más között – négy kifejezés használatos még az ezoterikus Puránák-ban is:

Létezik a

1. *Jadzna-Vidja*⁴, azon okkult erők ismerete, amelyeket bizonyos vallási szertartások és rítusok ébresztenek fel a természetben.

⁴ A bráhma nok szerint „a Jadzna öröktől fogva létezik, mert a Legfelsőbb Egytől ered ... akiben a „nem-kezdettől” szunnyad. Ez a kulcsa a TRAIVIDJÁ-nak, a háromszorosan szent tudománynak, amit a jagu-kat, az áldozati misztériumokat tanító Rig-versek tartalmaznak. A „jadzna” láthatatlanul létezik mindenkor, hasonló az

2. *Maha-vidja*, a „nagy tudás”, a kabbalisták és a tantrika imádkozási forma mágiája, ami sok esetben a boszorkányság és varázslat legrosszabb fajtája.

3. *Guhja-vidja*, a hangban (éterben), így a mantrákban (énekelt imák, vagy varázsigék) is rejlő erők ismerete, amely erők az alkalmazott ritmustól és dallamtól függenek, más szóval a természet erőinek és azok összefüggéseinek ismeretén alapuló mágikus cselekmény.

4. *Atma-vidja*, amely kifejezést az orientalisták egyszerűen „a lélek tudása”-ként, *valódi bölcsesség*-nek fordították le, de ennél sokkal többet jelent.

Ez utóbbi az okkultizmus egyetlen fajtája, amely után az olyan teozófusnak, aki a „Világosság az Ösvényen”-t nagyra becsüli és aki bölcs és önzetlen szeretne lenni, törekednie kell. A többi mind az „okkult tudományok” valamelyik ágához tartozik, azaz olyan mesterkedések, amelyek a természet birodalmai – az ásványok, növények és állatok – végső lényegének megismerésén alapulnak, tehát az *anyagi* természethez tartozó dolgok felé irányulnak, ha még oly láthatatlan is az a lényeg és bármennyire is kisiklott eddig a tudomány karmai közül. Az alkímia, asztrológia, okkult élettan, tenyérjósítás létezik a természetben és az egzakt tudományok, amelyeket talán azért neveznek így ebben az ellentmondásos filozófiájú világban, mert rájöttek az ellenkezőjére – az említettek jó néhányát felfedezték.

De a tisztánlátás, a „clairvoyance”, amit Indiában „Shiva Szemé”-vel szimbolizálnak, Japánban pedig „végtelen látás”-nak neveznek, *nem* hipnózis, a mesmerizmus⁵ törvénytelen fia és ilyen módszerekkel nem is érhető el. A többi mind elsajátítható, és akár jó, akár rossz, vagy közömbös eredmény is elérhető velük, azonban az *Atma-Vidja* kevés értéket tulajdonít nekik. Mindegyiket magában foglalja és alkalmanként jótékony célra fel is használja azokat, de csak miután megtisztította a salaktól és vigyázva arra, hogy megfossza azokat minden önző indítéktól.

Hadd magyarázzuk meg: bármely nő vagy férfi hozzáfoghat a fent említett „okkult mesterkedések” tanulásához minden nagyobb előkészület nélkül, sőt az sem szükséges, hogy az életmódján különösebben szigorítson. Akár még a magasztos erkölcsi normáktól is eltekinthet. Az utóbbi esetben természetesen tíz az egyhez, hogy a tanuló egészen tűrhető varázslóvá fejlődik és fejest fog ugrani a fekete mágiába. De mit tesz az?

A *vuduk* és *dugpák*⁶ vígan esznek-isznak és mulatnak pokoli ténykedésük áldozatainak hekatombái felett. Hasonlóan cselekszenek a kedves élve-boncolók, és az orvosi egyetemek *diplomás* „hipnotizőrei” is, a különbség csak annyi, hogy a vuduk és dugpák *tudatos*, Charcot-Richet és követői pedig *öntudatlan* varázslók. Így, bár mindkét csoportnak le kell aratnia a fekete műfajban végzett munkája és eredményei gyümölcsét, a nyugati gyakorló nem kapja meg a büntetését és hírnevét anélkül, hogy ebből hasznot és élvezetet ne húzna.

Újból megjegyezzük, hogy a *hipnotizmus* és az *élveboncolás*, amint az ilyen iskolákban gyakorolják, egyszerűen *boszorkányság*, azon tudás *nélkül*, amivel a vudu és dugpa varázslók rendelkeznek és amit egy Charcot-Richet ötven évi nehéz tanulással és kísérletezéssel sem képes elérni. Legyenek csak meg nélküle azok, akik a mágiába akarnak kontárkodni – akár megértik annak természetét, akár nem –, ugyanakkor túl keménynek találják a tanítványokra nehezedő szabályokat és akik ezért félreteszik az *Atma-Vidját*, vagy okkultizmust. Legyenek csak mindenáron mágussá, ha mindjárt *vuduk* és *dugpák* lesznek is a következő tíz inkarnációra.

elektromosságának a villamos gépekben szunnyadó erejéhez, amely a megfelelő berendezés működtetésével szabályosan előhozható. Feltehető, hogy az *Ahavanijá*-ból, az áldozati tűzből emelkedik a mennybe, olyan hidat, vagy létrát hozva létre, amelynek segítségével az áldozatot bemutató összeköttetésben lehet az Istenek és szellemek világával, sőt élőként is eljuthat hozzájuk.” (Lásd: Martin Hauge: Aitareja Brahmana)

„Ez a *jadzsna* egyébként az akâsa egyik formája és a misztikus szó, amely azt felébreszti és amelyet a beavatott pap gondolatban ejt ki, az Elveszett Szó, amely az AKARATERŐ-től kapja az indító lökést”. (Lásd: „Isis Unveiled” I. kötet, Bevezetés, valamint Martin Hauge: Aitareja Brahmana).

⁵ Az un. állati mágnesség (emberről emberre áradó delejes áram) és annak a gyógyászatban való gyakorlati alkalmazásának tana (F.A. Mesmer 18. századi német orvos nevéből) - a szerk. megj.

⁶ *Vudu* : afrikai varázsló, *Dugpa* : tibeti varázsló.

Olvasóink érdeklődésének központjában azonban valószínűleg azok állnak, akik leküzdhetetlenül vonzódnak az „okkult” felé, bár még sem annak igazi természetét nem értették meg, ami felé vonzódnak, sem nem váltak elég szenvedély-mentesekké, még kevésbé igazán önzetlenekké.

Azt kérdezik tőlünk, mi történik azokkal a szerencsétlenekkel, akiket kétfelé szakítanak az ellentétes erők? Olyan gyakran volt arról szó, hogy felesleges ismételni és maga a tény is ismert minden megfigyelő számára: ha egyszer valakinek a lelkében igazán felébredt az okkult iránti vágy, semmi reménye sem lehet, hogy bárhol a világon békét, nyugalmat és vigasztalást találjon. Örökké mardosó, kiolthatatlan nyugtalanság űzi ki az élet sivatagába. Túlságosan tele van még szenvedélyekkel és önző kívánságokkal ahhoz, hogy beléphessen az Arany Kapun, a mindennapi életben pedig nem talál sem pihenést, sem békét. Vajon kikerülhetetlenül szükséges-e a boszorkányságba és fekete mágiába esnie, hogy azután sok-sok testelöltésen át rettenetes karmát halmozzon fel magának? Nincs más út a számára?

Hogyne volna, válaszoljuk. Ne törekedjen magasabbra, mint amit elérni képes! Ne vállaljon olyan terhet magára, aminek hordozása túl nehéz! Anélkül, hogy valaha is „Mahatma”, Buddha, vagy nagy szent kívánna lenni, tanuljon filozófiát és a „lélek tudományát” és akkor egyike lehet az emberiség szerény jótevőinek, minden „emberfeletti” hatalom birtoklása nélkül. A sziddhik (vagy arhát-erők) csak azoknak valók, akik képesek olyan életet élni, amelyben meg tudják hozni az ilyen képzéshez tartozó rettenetes áldozatokat és az *utolsó betűig* képesek alkalmazkodni hozzájuk.

Tudják meg mielőbb és sohase felejtsek el, hogy az *igazi okkultizmus*, vagy *teozófia* mind gondolatban, mind tettben az „Önmagunkról való Nagy Lemondást” jelenti, feltétel nélkül és teljesen, gondolatban és tettben egyaránt. Ez az ALTRUIZMUS és azt, aki gyakorolja, végképpen kiragadja a többi élő soraiból. Attól kezdve, hogy magát a munkának szentelte, „nem magáért, hanem a világért él”.

Az első próbaévekben sok mindent megbocsátanak neki. De mihelyt „elfogadott” tanítványvá válik, a személyiségének el kell tűnnie és a természet *egyszerű, jótékony erejévé* kell válnia. Csak két véglet áll ezután előtte, két ösvény, ahol nincs pihentető középút. Vagy fáradságosan haladhat lépésről lépésre felfelé, *devacsáni megszakítás* nélkül, gyakran számtalan inkarnáción keresztül a Mahatma-állapothoz (az *Arhát*, vagy *Bodhiszattva* állapotához) vezető arany létrán, vagy az első hibás lépésnél lecsúszik a létrán és legurul *a dugpa állapotába*...

Ezeket vagy nem ismerik, vagy teljesen figyelmen kívül hagyják. Valóban, aki követni képes a jelöltek kezdeti törekvéseinek csendes fejlődését, sokszor észreveszi, hogy különös elképzelések foglalják el elméjüket. Vannak, akik gondolkodó képességét annyira eltorzították az idegen befolyások, hogy azt képzelik, az állati szenvedélyek úgy kifinomíthatók és felemelhetők és azok dühe, ereje és tüze úgymond befelé fordítható. Azt is képzelik, hogy ezek a szenvedélyek elraktározhatók és elzárhatók az ember kebelében, amíg energiájuk nem terjed szét, hanem magasabb és szentebb célok felé irányul: nevezetesen, *amíg azok összesített és összevont ereje alkalmassá nem teszi tulajdonosukat, hogy belépjen a lélek valódi szentélyébe* és megálljon a Mester – a MAGASABB ÉN – jelenlétében!

Ezért nem akarnak szenvedélyeikkel sem megküzdeni, sem azokat megölni. Egyszerűen csak nagy akarati erőfeszítéssel igyekeznek a vad lángokat lecsendesíteni és természetükön belül korlátok között tartani, engedve, hogy a tűz a vékony hamuréteg alatt lappangjon. Örömmel vetik magukat alá az olyan kínzásoknak, mint a spártai fiú, aki inkább hagyta, hogy a róka mardossa a zsigereit, semhogy lemondjon az állatról. Óh szegény, vak ábrándozók!

Éppen így remélhetnénk, hogy ha egy csomó részeg kéményseprőt a munkától zsírosan, olajosan, kimelegedve bezárnánk egy tiszta fehér leplekkel körülaggatott szentélybe, ők ahelyett, hogy azokat bepiszkítanák és az egészből koszos rongyhalmazt csinálnának, önmaguk válnának a szentélyben annak mesterévé és olyan tisztán hagynák el azt, mint amilyen érintetlen a szentély maga. Miért ne képzelhetnénk mindjárt azt, hogy egy tiszta atmoszférájú *dong-pá*-ba (kolostorba)

zárt tucatnyi görény az ott használt tömjéntől átítatva illatosan kerül elő?... Furcsa eltévelyedése az emberi elmének. Lehetséges ez így? Vitassuk meg ezt.

A „Mester” lelkünk szentélyében a „magasabb Én” – az isteni szellem, akinek tudata az elmére támaszkodik és kizárólag abból ered (az emberbe zárva, mindenesetre annak halandó élete folyamán), az elméből, amit *emberi léleknek* nevezünk (a „szellemi lélek” lévén a szellem tudathordozója). Az előbb említett (*a személyes*, vagyis emberi lélek) pedig legmagasabb formájában a szellemi törekvésekből, akarásokból és isteni szeretetből, alsóbb formájában az állati kívánságokból és földi szenvedélyekből áll. Ezeket a vágyakat és szenvedélyeket a tudathordozójával történő azonosulás idézi elő, mivel ez a tudathordozó az említettek székhelye. Ily módon az, mint kapocs és közvetítő áll az ember állati természete – amit a magasabb Én igyekszik megfékezni – és a spirituális természete között, ami felé vonzódik, amikor a *belső állat*-tal való küzdelemben felülkerekedik.

Az utóbbi, a *belső állat*, az ösztönös „állati lélek” a melegágya azon szenvedélyeknek, amelyek – amint éppen említettük – csak alszanak, nincsenek megölve, és amiket a vigyázatlan lelkesedők a keblükön melengetnek. Azt remélik talán, hogy ily módon sikerül az állati szennycsatorna sáros áradatát az élet kristálytisztá vizévé változtatni? Vajon hol, milyen semleges területen lehet azokat úgy elzárni, hogy ne hassanak az emberre? A szerelem és a testi vágy szenvedélyei még élnek és ott maradhatnak születésük helyén – *ugyanabban az állati lélekben*. Az „emberi léleknek”, vagy elmének mind a magasabb, mind az alsóbb részei visszautasítják az ilyen lakótársat, bár nem kerülhetik el, hogy az ilyen szomszédság be ne piszkítsa őket. A „magasabb Én” vagy szellem képtelen asszimilálni az ilyen érzelmeket, mint ahogyan a víz sem keveredik össze az olajjal, vagy a piszkos, híg faggyúval. Ilyen módon tehát az elme – az egyedüli kapcsolat és közvetítő a földi ember és a „magasabb Én” között – az egyedüli szenvedő fél is, aki állandóan ki van téve annak a veszélynek, hogy ezek a szenvedélyek bármikor felébredhetnek, leránthatják és ő az anyag örvényébe vész.

Hogyan kerülhet egyáltalán összhangba az elme a legmagasabb Lényeg harmóniájával, amikor az a harmónia az ilyen állati szenvedélyek pusztá jelenlététől is megsemmisül az épülőfélben lévő szentélyben? Hogyan tudna az összhang felülkerekedni és győzni, amikor a lelket a szenvedélyek háborgása szennyezi be és az elme a testi érzékek földi vágyaival, vagy éppen az „asztrális emberrel” van elfoglalva?

Mert ez az „asztrál” – az árnyék-„képmás” mind az emberben, mind az állatban – nem az *isteni Én*, hanem a *földi test* társa. Ez az összekötő kapocs a személyes én, a manasz alsóbb tudatossága és a test között, egyben *a mulandó, nem pedig a halhatatlan élet* tudathordozója, eszköze. Mint az ember árnyéka, minden mozdulatát rabszolga módjára és gépiesen követi és éppen ezért az anyag felé hajlik anélkül, hogy valaha is a szellem felé emelkedne.

Csak amikor a szenvedélyek hatalma már tökéletesen meghalt, amikor a szenvedélyek a tántoríthatatlan akarat lombikjában összetörtek és megsemmisültek, ha nemcsak a hús valamennyi vágyódása és sóvárgása halott, hanem a személyes én megbecsülését is sikerült kiölni és az „asztrál” ennek következtében jelentéktelenné zsugorodott, csak akkor következhet be a „magasabb Én”-nel való egyesülés.

Amikor az „asztrál” már csak a legyőzött embert tükrözi, az ugyan még élő, de már nem vágyódó, önző személyiséget, csak akkor képes a ragyogó *Augoeides*, az isteni ÉN tudatos összhangban rezegni az ember egészének mindkét pólusával – a megtisztult anyagi emberrel és az örökké tiszta szellemi lélekkel – és megállni a MESTER ÉN, a misztikus gnosztikusok Christos-ának jelenlétében, belemerülve és örökre eggyé válva AZ-zal.⁷

⁷ Akik hajlamosak az emberben három *Én*-t látni, képtelenek lesznek a metafizikai értelmet felfogni. Az ember háromság, amely testből, lélekből és szellemből áll, de azért az *ember* csak *egy* és ugyanaz és biztosan nem a teste. Ez utóbbi az ember tulajdona és ideiglenes ruhája. A három „egő” az EMBER a három megnyilvánulásában, az asztrál, az értelmi, vagy pszichikai s a szellemi síkon, vagy állapotban.

Hogyan tarthatjuk lehetségesnek, hogy egy ember belépjen az okkultizmus „szűk kapuján” akkor, amikor gondolatai a nap minden percében szünet nélkül a világi dolgokhoz, a birtoklás és hatalom utáni vágyakhoz, sóvárgásokhoz, törekvésekhez és feladatokhoz kötődnek, amelyek bármilyen tiszteletreméltóak legyenek is, mégiscsak földiek, a földhöz tartoznak? Még a hitves és a család iránti szeretet – a legtisztább, egyben legönzetlenebb emberi érzelem – is akadály a igazi okkultizmusnak.

Akár egy anya tiszta szeretetét vesszük gyermeke iránt, akár egy férjét hitvese iránt, ha ezeket a legmélyebben kielemezzük és kíméletlen alaposan vizsgáljuk, még ezekben az érzelmekben is ott találjuk *az önzést* az első, *az emberpár önzését* a második esetben. Melyik anya nem áldozna fel ezer meg ezer életet szíve gyermekéért? Melyik igaz szerető, vagy férj nem volna hajlandó az öt körülvevő összes férfiak és nők boldogságát szétrombolni, csakhogy teljesítse szerettének kívánságát?

Ez csak természetes, mondanák. Ez így is van az emberi tulajdonságok szabályai szerint, de már kevésbé igaz az egyetemes isteni szeretet fényében. Amíg a szív egy kis csoport én-nel van elfoglalva, akik közelállók és kedvesek nekünk, milyen sors jut lelkünkben a többi embernek? A szeretet és gondolkodás hány százaléka marad a „nagy árva”, az emberiség megajándékozására? Hogyan található a „halk hangocska” meghallgatásra egy lélekben, amely tele van saját kiváltságos lakóival? Mennyi hely marad az emberiség egészének szükségletei számára, hogy belevésődjön, vagy akár csak egy röpke választ kapjon?

Aki részesülni óhajt az egyetemes elme bölcsességében, csak *az emberiség összességén át* érheti el azt, tekintet nélkül fajra, bőrszínre, vallásra vagy társadalmi állásra. Nem *az önzés*, még annak legtörvényesebb és legnemesebb felfogásában sem, hanem *az altruizmus* az, amely az egyedet arra tudja készíteni, hogy kis énjével az egyetemes Én-be merüljön. *Ezek a kötelességek és feladatok*, amelyeknek az okkultizmus felé törekvő igazi tanítványnak magát szentelnie kell, ha a *teo-zófiát*, az isteni Bölcsességet és a Tudást el akarja érni.

A törekvőnek feltétlenül választania kell a világi élet és az okkult élet között. Haszontalan és hiábavaló törekvés a kettőt összeegyeztetni, mert egyszerre két gazdát senki sem képes úgy szolgálni, hogy mindkettő meg legyen elégedve. Senki sem szolgálhatja a testét és a magasabb Énjét is, nem teljesítheti családi kötelességeit és az egyetemes kötelességeit is anélkül, hogy egyiket, vagy másikat jogaiban meg ne sértené, mert vagy a „halk hangocskára” fog figyelni és így elmulasztja meghallani kicsinyeinek sírását, vagy csak az utóbbiak szükségleteiről gondoskodik és süket marad az emberiség hangja iránt.

Ez szüntelen és örjítő erőlködés lenne majd minden házasember számára, aki az igazi gyakorlati okkultizmust akarná követni, annak *elméleti* filozófiája helyett. Folyton ingadozna az emberiség iránti személytelen, isteni szeretet és a személyes, földi szeretet között. Ez pedig csak arra készítheti, hogy vagy egyiket, vagy másikat, vagy egyiket se tudja betölteni.

De van még ennél rosszabb is. Mert *aki, miután elkötelezte magát az OKKULTIZMUS-nak, mégis enged a földi szerelem és vágy élvezetének*, majdnem azonnal érezheti ennek eredményét: valami ellenállhatatlanul húzza lefelé, az isteni, személytelen állapotból az anyag alsóbb szintjeire. Az érzéki, vagy akár mentális ön-kielégülés a szellemi ítélőképesség erőinek azonnali elvesztésével jár; a Mester hangját nem tudja többé megkülönböztetni a saját szenvedélyei, vagy *akár egy dugpa szavától*; a jót a rossztól, az egészséges erkölcsöt a pusztá szörszálhasogatástól. A Holt-tenger gyümölcse a legragyogóbb misztikus színben kelteti magát, hogy azután hamuvá váljon az ajkakon és epévé a szívben, aminek eredménye végül:

„Egyre mélyülő mélység,
egyre sötétedő sötétség,
bölcsesség helyett örültség,
ártatlanság helyett bűnösség
öröm helyett szenvedés és
remény helyett kétségbeesés.”

Ha az ember egyszer ilyen módon tévedett és tévedése alapján cselekszik, de tévedése felismerésétől visszariad, mind mélyebbre süllyed a posványba. Bár elsősorban a szándék határozza meg, hogy *fehér*, vagy *fekete* mágiáról van-e szó, az eredmény, a rossz karma létrehozása még az akaratlan, nem tudatos boszorkányság esetében sem kerülhető el. Éppen elég alkalommal mutattak rá, hogy *boszorkányság minden rossz befolyás, ami más személyekre irányul, akik szenvednek tőle, vagy annak következtében másoknak szenvedést okoznak.*

A karma az élet csendes vizébe vetett súlyos kő, aminek hullámai egyre táguló körökben szinte *a végtelenbe* terjednek. Az így létrehozott okok váltják ki a hatásokat, amelyek a büntetés igazságos törvényében jelentkeznek.

Ezek nagy része elkerülhető lenne, ha az emberek nem rohannának meggondolatlanul olyasmibe, aminek sem a természetét, sem pedig a jelentőségét nem értik. Senkitől sem várják el, hogy erejét és képességeit meghaladó terhet cipeljen.

Léteznek „született mágusok”, akik született misztikusok és okkultisták, a testet öltések, a szenvedések és hibák korszakai sorozatának közvetlen öröksége jogán. Ők, mondhatni szenvedélymentesek. Érzéseiket és vágyaikat semmiféle földi eredetű tűz nem képes lángra lobbantani, az emberiség nagy jajkiáltásán kívül semmilyen más emberi hang nem található visszhangra náluk. A sikerben csak ők lehetnek biztosak.

De velük csak elvétve találkozhatunk. Ők azok, akik át tudnak menni az Okkultizmus keskeny kapuján, mert nem cipelik magukkal a múltó emberi érzelmek poggyászát. Ők már megszabadultak az alacsonyabb személyiség érzelmeitől, ezáltal megbénították az „asztrál”-állatot és az arany, de keskeny kapu nyitva áll előttük.

Más a helyzet viszont azokkal, akiknek több inkarnáción át kell magukkal hordozniuk az előző életeikben, vagy éppen ebben az életükben elkövetett bűneik terhét. Ezek számára, ha nem járnak el kellő óvatossággal, a Bölcsesség arany kapuja tágas kapuvá és széles úttá válik, „amely a romlásba visz”, és ezért „sokan lesznek, akik ezen lépnek be”. Ez az okkult mesterkedések kapuja, amelyeket önző indítékból, önmegtartóztatás nélkül és az ATMA-VIDJA jótékony hatásának mellőzésével gyakorolnak.

Most a Káli-Júgában vagyunk és ennek végzetes hatása ezerszer hatalmasabb Nyugaton, mint Keleten. Ebből származik a jelen korszak küzdelmeiben a sötét kor hatalmainak könnyű zsákmánya és az a sok téveszme és káprázat is, amelyek alatt a világ most görnyed.

Ezek egyike az a viszonylagos könnyedség, ahogy egyes emberek a „kapu”-hoz érést és az okkultizmus küszöbének átlépését minden nagyobb áldozat nélkül képzelik el. Ez a legtöbb teozófus álma, amit a hatalom utáni vágy és a személyes önzés sarkall, ezek pedig nem olyan érzelmek, amelyek őket valaha is az óhajtott célhoz vezetnék. Éppen ezért, amint azt egy olyan valaki, aki köztudottan az emberiségnek szentelte magát, megjegyezte: „szűk a kapu és keskeny az út, ami az örök élethez vezet” és ezért „kevesen vannak, akik megtalálják”. Valóban annyira keskeny, hogy a kezdeti nehézségek pusztá említésekor a megrémült nyugati újonc megfordul, és borzongva hátrál meg...

Csak hadd álljanak meg itt és nagy gyengeségükben ne is kíséreljenek meg többet. Ez azért jó így, mert miközben hátat fordítanak a szűk kapunak, az okkult utáni vágyukban egy lépést tesznek a szélesebb és hívogatóbb kapu felé, ahol az illúziók fényében arany misztériumok sziporkáznak, de jaj nekik! Ez csak a dugpa-sághoz vezethet és bizonyosak lehetnek, hogy hamarosan *a pokol „Vészes Útja”-n* fognak kikötni, amelynek kapuja felett Dante a következő szavakat olvasta:

*Per me si va nella citta dolente
Per me si va nellá eterno dolore
Per me si va tra la perduta gente.*

„Énrajtam jutsz a kínnal telt hazába,
énrajtam át oda, hol nincs vigasság,

rajtam a kárhozott nép városába.*

NÉHÁNY GYAKORLATI TANÁCS A MINDENNAPOKRA

ELŐSZÓ

Az idézeteket, amelyekből a következő anyag összeállt, eredetileg nem kiadás céljára szedték össze, ezért lehet, hogy némileg összefüggéstelennek tűnnek.

Először a *Theosophical Sifting* című gyűjteményben közölték, annak reményében, hogy az olvasók megértik a célzást és a kivonatokat napi olvasmányként használják, az elolvasott könyvekből feljegyzéseket készítenek és így olvasmányaik gyakorlati értéket jelentenek számukra. E terv elfogadása esetén az olvasó kis helyre sűrítethetné mindazt, ami az olvasott könyv lényegéeként különösen hatott rá.

A komoly tanulmányozó számára segítségként az az elképzelés is ajánlott, hogy reggelente olvasson el néhány idézetet, próbáljon meg napközben azok szerint élni és meditáljon rajtuk csendes perceiben.

NÉHÁNY GYAKORLATI TANÁCS A MINDENNAPOKRA

I.

Kelj fel korán, amint felébredtél, ne henyélj az ágyban félig ébren, félig álmodozva.

Fohászkodj komolyan az emberiség szellemi megújulásáért, azért, hogy imáid serkentsék az igazság ösvényén küzdőket a még komolyabb és eredményesebb munkára, imádkozz azért, hogy magad is megerősödj és ne engedj az érzékek csábításának. Képzeld el Mesteredet, amint számadhiban van.⁸ Képzeld magad elé, figyelmed terjedjen ki minden részletre, gondolj rá tisztelettel és fohászkodj, hogy minden mulasztásból eredő vagy elkövetett hiba legyen megbocsátva. Ez nagyon elősegíti az összpontosítást, megtisztítja a szívedet és ennél is többet tesz.

Vagy gondolkodj el jellemed fogyatékoságain: *mélyrehatóan tudatosítsd magadban azok veszélyeit és a múlt örömeit, amiket neked szereznek*, és határozottan *akard*, hogy legközelebb megteszel minden tőled telhetőt és nem engedsz nekik. Ez az önvizsgálat és az, hogy saját lelkiismereted korlátjai elé állsz, soha nem álmodott mértékben segíti elő szellemi fejlődésedet.

Fürdés közben egész idő alatt gyakoroldtasd akaratodat, hogy az erkölcsi tisztátalanságokat is lemosod a testivel együtt. Másokhoz való kapcsolataidban vedd figyelembe a következő szabályokat:

1. Soha ne csinálj meg olyasmit, amit - minthogy nem a feladatod - nem vagy köteles megtenni, tehát semmi szükségtelen dolgot. *Mielőtt* megtennéd, gondold meg, a te feladatod-e azt megtenni.

2. *Soha ne mondj semmi feleslegeset.* Gondolj szavaid esetleges hatására, mielőtt kiejted őket. *Soha ne hagyd, hogy társaságod kényszerítő hatására megszegd elveidet.*

3. Soha ne engedd, hogy szükségtelen és haszontalan gondolat foglalja el elmédet. Ezt könnyebb mondani, mint megtenni. Nem tudod elmédet azonnal üressé tenni. Kezdetben tehát úgy

* Dante: Isteni színjáték – 3. ének: A pokol kapuja. (Babits M. fordítása.)

⁸ Szamadhi: a meditáció által elért olyan tudatállapot, amellyel az Adeptus az elérhető legmagasabb tudást éri el, miközben a testében van. Ez az un. transz-, vagy révület-állapot.

próbáld meggátolni, hogy elmédet rossz, vagy meddő gondolatok foglalják el, hogy saját hibáidat elemezd, vagy a tökéletes lényekről elmélkedj.

4. Étkezés közben gyakoroldtasd akarodat, hogy élelmedet tökéletesen emészd meg, és így olyan test épüljön számodra, ami összhangban van szellemi törekvéseiddel és nem hoz létre gonosz indulatokat és ártalmas gondolatokat. Csak akkor egyél, amikor éhes vagy és csak akkor igyál, amikor szomjas vagy, máskor soha.

Ha ínyed megkíván valami különlegességet, ne engedj a csábításnak, hogy pusztán sóvárgásod kielégítéséért nyúlj érte. Gondolj arra, hogy az ebből származó élvezeted néhány másodperccel előbb még nem létezett és néhány másodperccel később elenyészik. Ez csak múltó élvezet, olyan, ami szenvedésbe vált, ha sokat szerzel belőle, ez csak a nyelvnek élvezet. Ha nagy árat kellett adnod érte és hagytad, hogy elcsábítson, semmi más megszerzésekor sem fogsz szégyenkezni. Eközben van egy másik cél, ami örök boldogságot adhat neked, a vágyaidnak múltó dolgokra összpontosítása merő ostobaság. *Te* nem vagy sem a test, sem az érzékek, tehát az *ezek* által érzett öröme és bánatok valójában sohasem érinthetnek és így tovább.

Gyakorold ezt a gondolatmenetet minden egyes kísértésnél és bár sokszor hibázol majd, a siker annál biztosabb lesz.

5. Ne olvass sokat. Ha tíz percig olvasol, gondolkodj rajta órákig.

6. Szokj hozzá a magányhoz, és hogy gondolataiddal egyedül maradj. Szokj hozzá a gondolathoz, hogy *saját magadon kívül senki más nem segíthet neked* és fokozatosan válaszd el érzelmeidet mindentől.

7. Mielőtt elalszol, imádkozz úgy, mint reggel. *Gondold át a nap eseményeit*, lásd, miben hibáztál és határozd el, hogy holnap nem fogod ugyanazokat a hibákat elkövetni.⁹

II.

Az önismeret megszerzésének helyes indítéka az, amelyik az *ismeret*-hez és nem az *én*-hez tartozik. Az ismeret miatt érdemes keresni és nem az *én*-hez tartozása miatt. Megszerzésének legfőbb eszköze a tiszta szeretet. Keresd a tudást tiszta szeretetből és törekvéseidet idővel önismeret fogja koronázni. A tény, hogy a tanuló egyre türelmetlenebbé válik, nyilvánvalóan jelzi: a jutalomért dolgozik, az pedig azt bizonyítja, hogy nem érdemli meg a nagy győzelmet, ami azokra vár, akik valóban tiszta szeretetből dolgoznak.¹⁰

*

A bennünk lévő „Isten” – vagyis a szeretet és igazság, az igazságosság és bölcsesség, a jóság és hatalom szelleme – kell legyen az egyetlen igaz és állandó *szeretetünk*, mint az egyetlen megbízható mindenben, az egyetlen *hitünk*, amely szilárd, mint a kőszikla és amiben mindenkor megbízhatunk; az egyetlen *reményünk*, amely soha nem hagy cserben, ha minden más el is vész; és az egyetlen cél, amelynek elérésére türelmesen törekednünk kell, meglegedetten várva, amíg rossz karmánk kimerül és az Isteni Felszabadító felfedi jelenlétét lelkünkben. Az ajtót, amelyen át belép, *megelegedetség* –nek nevezik; mert aki saját magával elégedetlen, a törvénnyel szemben is az, amely őt olyanná tette, amilyen; és miután Isten *maga* a törvény, nem fog azokhoz eljönni, akik nincsenek Vele meglegedve.¹¹

*

⁹ Theosophist – 1889. aug.

¹⁰ Theosophist – 1889. aug.

¹¹ Theosophical Sifting, II. kötet, 8.sz.

Ha elismerjük, hogy a fejlődés áramlatában vagyunk, akkor a magunk számára *minden* körülményt tökéletesen megfelelőnek *kell* találnunk.

Az eltervezett cselekedeteink megvalósításának kudarca a legnagyobb segítségünk, mert máshogy nem tanulhatjuk meg azt a nyugalmat, amire Krishna oly nagy súlyt helyez. Ha minden tervünk sikerülne, semmilyen különbséget sem vennénk észre. Az is lehetséges, hogy terveinket tudatlanul és ezért helytelenül készítjük el, a jóságos természet pedig ezek kivitelezését nem engedi meg. A rossz tervért nem kapunk dorgálást, de karmikus adósságot szerezhethünk magunknak, ha nem fogadjuk el, hogy a kivitelezés lehetetlen.

Ha levert vagy, gondolataid ugyanannyit veszítenek erejükből, mint amennyi a levertség. *Lehet valaki bebörtönözve, mégis dolgozhat az ügyért.* Ezért kérlek, távolítsd el az elmédből a jelen körülményekkel kapcsolatos összes ellenszenvet. Ha sikerül mindent úgy látnod, *ahogy azt éppen kívántad,*¹² akkor ez nemcsak a gondolataidat erősíti meg, hanem visszahat a testre és azt is megerősíti.¹³

*

Cselekedni és bölcsen cselekedni, amikor eljön a cselekvés ideje, várni és türelmesen várni a pihenés idején, ez hozhatja összhangba az embert az események apályával és dagályával úgy, hogy a természettel és a törvénnyel a háta mögött, a jótékonysággal és igazsággal, mint vezérlő fénnel a törekvő csodákat vihet véghez. Ennek a törvénynek a nem-ismerése egyrészt időnkénti megokolatlan lelkesedést, másrészt lehangoltságot, vagy éppen kétségbeesést vált ki. Az ember így az ár és apály áldozatává válik, amikor pedig mesterük kellene legyen.¹⁴

*

Jelölt, légy türelemmel, mint az, aki nem fél a kudarctól és nem vágyja a sikert.¹⁵

*

Felhalmozott energiát nem lehet megsemmisíteni, azt át kell alakítani, vagy más mozgási formába kell átvinni – ha továbbra is létezik, nem maradhat örökké tétlen. Hiábavaló kísérlet ellenállni olyan szenvedélynek, amelyet nem tudunk ellenőrizni.

Ha a szenvedély felhalmozott energiáit nem vezeted más mederbe, annyira megnő, hogy az akaratnál és az észnél is erősebbé válik. *Ellenőrzéséhez az szükséges, hogy más, magasabb mederbe tereld.* Így a valami közönséges iránt érzett szeretetet át lehet alakítani egy magasabbrendű iránt érzett szeretetre, *a bűnt pedig a cél megváltoztatásával erénnyé lehet változtatni.*

A szenvedély vak, oda megy, ahová vezetik és az ész biztosabb vezetője, mint az ösztön. A felhalmozott harag (vagy szeretet) találni fog valakit vagy valamit, akin vagy amin dühét kitombolja, különben tulajdonosára nézve romboló hatású robbanást idézhet elő.

A vihart békesség követi.

A régiek azt tartották, hogy a természet nem tűri az ürességet. A szenvedélyt sem kiirtani, sem megsemmisíteni nem tudjuk. Ha elűzzük magunktól, másfajta elemi befolyás váltja fel. Ezért nem szabad megkísérelni kiirtani az alacsonyabbrendűt anélkül, hogy a helyébe másvalamit ne tennénk, hanem helyettesítsük az alacsonyabbrendűt a magasabbrendűvel; a bűnt az erénnyel, a babonát a tudással.¹⁶

¹² Itt a „te” a magasabb Ént jelenti. Olyanok vagyunk, amilyenekké magunkat tesszük.

¹³ Path, 1889. aug.

¹⁴ Path, 1889. júl.

¹⁵ A Csend Hangja.

¹⁶ Hartmann: Magic. 126. o.

III.

TANULD MEG, hogy nincs orvosság a vágy ellen, nincs orvosság a jutalom szeretete ellen, sem a sóvárgás nyomorúsága ellen, hacsak nem irányul a látás és a hallás arra, ami láthatatlan és hangtalan.¹⁷

*

Az embernek hinnie kell a haladás veleszületett képességében. Nem szabad megrettennie nagyobb természetétől és nem szabad hagyni, hogy a kisebb; vagy anyagi természete visszahúzza.¹⁸

*

Az egész múltból az látható, hogy a bajok nem szolgálnak mentségül a levertségre, még kevésbé a kétségbeesésre, különben a világ a civilizáció sok csodája nélkül maradt volna.¹⁹

*

Aki utat választott, annak legelőször is az előrelépés erejére van szüksége. Hol található ez? Ha körülnézünk, nem nehéz rájönni, hogy mások honnan merítik erejüket. Ennek forrása a mélységes meggyőződés.²⁰

*

Légy önmegtartóztató, mert az helyes – ne pedig azért, hogy te magad tiszta maradj.²¹

*

Az ember, aki önmaga ellen harcol és megnyeri a csatát, ezt csak úgy tudja megtenni, ha tudja, hogy ebben a harcban az egyetlen dolgot teszi, amit megtenni érdemes.²²

*

A „ne állj ellen a gonosznak”, azt jelenti, hogy ne panaszkodj és ne érezz haragot az élet elkerülhetetlen kellemetlenségeivel szemben. *Felejtsd el önmagad* (másokért dogozva). Ha az emberek ócsárolnak, üldöznek, vagy megbántanak, minek ellenállni? Az ellenállással még nagyobb rosszat hozunk létre.²³

*

Az éppen elvégzendő munka a kötelesség *igényét* támasztja és annak viszonylagos fontossága vagy jelentéktelensége egyáltalán nem számít.²⁴

*

A rossz legjobb *gyógymódja* nem a vágy elnyomása, hanem annak kiküszöbölése, és ezt úgy érjük el, hogy elménket állandóan magasztos isteni dolgokkal igyekszünk foglalkoztatni. A magasabb Én ismerete elvész, ha elménknek megengedjük, hogy a zabolátlan érzékekhez tartozó tárgyakon rágódjon, vagy azokról élvezettel elmélkedjen.²⁵

*

¹⁷ Világosság az Ösvényen – Karma.

¹⁸ Világosság az Ösvényen – Kommentárok.

¹⁹ Through the Gates of Gold. (Át az Arany Kapun.)

²⁰ Through the Gates of Gold. (Át az Arany Kapun.)

²¹ Világosság az Ösvényen

²² Through the Gates of Gold. (Át az Arany Kapun.)

²³ Path, 1887. aug.

²⁴ Lucifer, 1888. febr.

²⁵ Bhagavad Gíta

Saját természetünk annyira alantas, büszke, nagyravágyó és annyira el van telve saját mohó vágyaival, ítéleteivel és véleményeivel, hogy ha a kísértések nem korlátoznák, reménytelenül elveszne. Azért kerülünk a végsőkig kísértésekbe, hogy megismerjük önmagunkat és alázatosak legyünk. Tudd meg, hogy a legnagyobb kísértés a kísértés-nélküliség, amiért is légy boldog, amikor megostromol és állj ellent megadással, békével és határozottan.²⁶

*

Érezd, hogy *önmagad számára* nincs semmi elvégezni való, de azt is érezd, hogy az Istenség bizonyos kötelességeket rótt rád, amelyeket teljesítened kell. Istent kívánd és ne *azt, amit adhat*.²⁷

*

Minden munkát el kell végezni, ami elvégezni való, de nem a cselekvés gyümölcsének élvezetéért.²⁸

*

Ha a cselekvő minden cselekedetét azzal a teljes meggyőződéssel hajtja végre, hogy az számára értéktelen, de végrehajtja pusztán azért, mert meg *kell* csinálni – más szóval, mert természetünkben van a tevékenység –, akkor az önző személyiség egyre jobban gyengül, amíg végül megnyugszik, megengedve a tudásnak, hogy az igazi Ént felfedje és az teljes pompájában ragyogjon.

*

Nem szabad megengedni, hogy akár az öröm, akár a bánat eltérítsen kitűzött célunktól.²⁹

*

Amíg a Mester ki nem választ, hogy hozzá menj, *légy* az emberiséggel és dolgozz önzetlenül haladása és fejlődése érdekében. Egyedül ez hozhatja meg az igazi megelégedést.³⁰

*

A tudás olyan mértékben gyarapszik, amilyen mértékben *használják* – vagyis minél többet tanítunk, annál többet tanulunk. Ezért, mint az igazság keresője, a kisgyermek *hitével* és a beavatott akaratával adj abból, amit felhalmoztál, annak, akinek útja során nincs mivel vigasztalódnia.³¹

*

A tanítványnak teljesen fel kell ismernie, hogy az egyéni jogok gondolata maga sem más, mint az Én kígyója mérgező tulajdonságainak következménye. Sohasem szabad egy másik embert úgy tekintenie, mint akit kritizálni, vagy elítélni lehet, sem nem szabad önmaga érdekében, vagy mentségére hangját felemelnie.³²

*

Senki nem ellenséged, senki nem barátod. *Mindannyian tanítóid*.³³

*

²⁶ Molinos: Spiritual Guide.

²⁷ Bhagavad Gíta

²⁸ Bevezetés a Bhagavad Gíta-ba.

²⁹ Világosság az Ösvényen – Kommentárok

³⁰ Path, 1886. dec.

³¹ Path, 1886. dec.

³² Lucifer, 1883. jan.

³³ Világosság az Ösvényen

Nem szabad továbbra is bármi, akár világi, akár szellemi haszon elnyeréséért dolgozni, hanem hogy beteljesedjen a létezés törvénye, ami Isten igaz akarata.³⁴

IV.

Ne élj se a jelenben, se a jövőben, hanem *az örökkévalóban*. Ez az óriási gyom (a rossz) ott nem tud virágozni, a létnek ezt a feltételt már az örökkévaló gondolatának puszta légköre is gyökerestől kiirtja.³⁵

*

A szív tisztasága szükséges feltétel a „Szellem ismeretének” eléréséhez. A megtisztulás elérhetőségének két fő módja van.

Először: kitartóan üzz el magadtól minden rossz gondolatot, másodszor: minden körülmények közt maradj higgadt, *soha semmiért ne légy izgatott, vagy ingerült*. Úgy találod majd, hogy a megtisztulás e két eszközét legjobban *az odaadás és a könnyörületesség* segítheti.

*Nem szabad tétlenül ülni, várni és meg sem kísérelni az előrehaladást csupán azért, mert nem érezzük magunkat tisztának. Törekedjen mindenki és dolgozzon igaz komolysággal, de a helyes módon dolgozzon és az első lépés ebben az irányban a szív megtisztítása.*³⁶

*

Az elmének minden olyan alkalommal szüksége van megtisztulásra, amikor haragot érzünk, hamisságot mondunk, vagy más hibáját szükségtelenül feltárjuk, amikor hízelgő szándékkal mondunk, vagy teszünk valamit, vagy szavaink, ill. tetteink hamisságával bárkit rászedünk.³⁷

*

Akik üdvözülni kívánnak, kerüljék a kéjt, a haragot és a kapzsiságot, gyakorolják a bátor engedelmisséget a szentírások iránt, tanulmányozzák a szellemi bölcsességet és legyenek állhatatosak ennek gyakorlati megvalósításában.³⁸

*

Akit önző szempontok vezetnek, nem léphet be a mennyországba, ahol nem léteznek személyes szempontok. *Aki nem törődik a mennyországgal, hanem megelégedett ott, ahol van, máris a mennyországban van*, míg az elégedetlen hiába akarja azt hangoskodással elnyerni. Személyes kívánságok nélkül lenni annyi, mint szabadnak és boldognak lenni és a „mennyország” semmi mást nem jelenthet, mint olyan állapotot, ahol szabadság és boldogság van.

Aki a jutalom reményében gyakorolja a jótetteket, nem boldog, csak ha elnyeri azt és amikor elnyerte, vége a boldogságának. Nem lehetséges a tartós pihenés és boldogság, amíg befejezetlen az elvégzendő munka, viszont a kötelességek teljesítése meghozza a maga jutalmát.³⁹

*

Aki magát másnál szentebbnek gondolja, aki büszke arra, hogy mentes a bűntől és a balgaságtól, aki magát bölcsnek hiszi, vagy más tekintetben embertársai fölött érzi magát,

³⁴ Bevezetés a Bhagavad Gítá-ba.

³⁵ Világosság az Ösvényen – 4. szabály.

³⁶ Theosophist, 1888. okt.

³⁷ Bhagavad Gíta

³⁸ Bhagavad Gíta

³⁹ Hartmann: Magic.

alkalmatlan a tanítványságra. Mielőtt beléphetne a mennyek országába, olyanná kell lennie, mint a kisgyermek.

*

Az erény és a bölcsesség magasztos dolgok, de ha büszkeséget és az emberiségtől való elkülönülést eredményeznek, csak az én kígyói, amelyek kifinomult formában jelennek meg újra. Az ember *szívének és érzelmeinek* feláldozása az első szabály. Ez magában foglalja a „kiegyensúlyozottságot, amelyet nem rendíthetnek meg a személyes érzelmek”.

*

Jó szándékaidat haladéktalanul hajtsd végre a gyakorlatban; egy se maradjon csak szándék.

*

Az egyedüli igaz út számunkra az, ha a cselekedet indítéka magában a cselekedetben van, soha nem a jutalmában. Ne az eredmény reménye buzdítson cselekvésre, de a tétlenségre való hajlamnak sem szabad engedni.

*

A *szív* a *hit*⁴⁰ által tisztul meg a szenvedélytől és a balgaságtól, *Ebből* származik a test legyőzése és *legvégül* az érzékek leigázása⁴¹.

*

A megvilágosodott bölcs jellemző tulajdonságai a következők:

- *először* is mentes minden kívánságtól⁴² és *tudja*, hogy egyedül csak az igazi Ego, vagy legmagasabb Szellem üdvösség, minden más szenvedés.

- *másodszor* mentes a ragaszkodástól és az ellenszenvtől bármi iránt, ami éri és előre-meghatározottság nélkül cselekszik.

- *végül az érzékek* leigázása következik, ami a második nélkül haszontalan és gyakran ártalmas – mert képmutatást és szellemi gögöt idéz elő – a második viszont nem sokat ér az első nélkül⁴³.

*

Aki nem gyakorolja, az önzetlenséget, aki nem kész az utolsó falatját⁴⁴ is megosztani egy nála gyengébbel és szegényebbel, aki elmulaszt embertársán segíteni – legyen az bármilyen fajtájú, nemzetiségű, vagy hitű – *bárhol és bármikor* találkozik is a szenvedéssel, és aki süket az emberi nyomorúság kiáltására, aki ártatlant hall rágalmazni és nem védi meg, mint ahogy megvédené önmagát, *az nem teozófus*.

V.

Senki sem cselekszik helyesen, aki az élet félreérthetetlen és isteni parancson alapuló kötelességeit feladja. Aki azért teljesíti kötelességeit, mert azt gondolja, hogy azok végre *nem* hajtása valami rosszat hoz a számára, vagy azok elvégzése nehézségeket fog az útjából elhárítani, az

⁴⁰ Azaz tudás által, ami önzetlenség és jóindulat gyakorlásával érhető el.

⁴¹ Bhagavad Gíta.

⁴² Ez legjobban az elmének állandóan az istenibe merülésével érhető el.

⁴³ Bhagavad Gíta

⁴⁴ Ezt a legtágabb értelemben kell venni, azaz mint szellemi tudást, stb.

eredményért dolgozik. A kötelességeket egyszerűen azért kell elvégezni, mert Isten rendelése, aki bármikor elrendelheti annak abbahagyását.

Amíg természetünk nyugtalansága nem válik nyugalommá, dolgoznunk kell, az Istenségnek szentelve munkánk minden gyümölcsét, tudva, hogy Neki hatalmában áll helyesen cselekedni. Az ember *igazi élete a megpihenés a Legmagasabb Szellemmel való azonosulásban*.

Ez az élet nem a mi tevékenységünk folytán jött létre, ez a valóság, „az igazság” és tőlünk teljesen független. Annak belátása, hogy mindaz, ami a fenti igazsággal ellentétes, nem létezik, *új tudatállapot* és nem cselekedet. Az ember felszabadulása semmi összefüggésben sincs a tetteivel. A cselekedetek annyiban hasznosak, amennyiben elősegítik, hogy ráébredjünk: teljesen képtelenek vagyunk függetleníteni magunkat az adott állapotban való létezésről; miután ezt a fokot elértük, a cselekedetek inkább akadályoznak, mint segítenek.

Azok, akik az isteni parancsoknak engedelmességgel dolgoznak, tudva, hogy az erő, amit használnak, Isten adománya és nem része az ember ön-tudatos természetének, elérik a felszabadulást a cselekvés szükségességétől. Akkor a tiszta szív igazsággal telik meg és az Istenséggel való azonosítás felfogható lesz.

Az embernek először meg kell szabadulnia attól a gondolattól, hogy *ő maga tesz* ténylegesen bármit is, tudva, hogy minden cselekvés a „három természetes tulajdonságban”⁴⁵ történik, semmiképpen *sem* a lélekben. Ezt követően minden esetben az odaadás alapján kell cselekednie. Ez azt jelenti, hogy mindent a Legfelsőbbnek szentel és nem saját magának tesz. Vagy *önmagát* kell Istenné felemelnie, akinek áldoz, vagy a másik igazi Istennek – Ishvarának – áldoz és minden cselekvését és törekvését vagy saját magáért teszi, vagy a Mindenségért.

Itt lép be az indíték fontossága. Ugyanis ha nagy hőstetteket visz végbe, vagy jót tesz az emberiség javára, tudást szerez, hogy az embereknek segítsen és csak ez sarkallja, mert azt hiszi, ő el fogja nyerni az üdvösséget, akkor csak a saját javára dolgozik és így *saját magának* áldoz. Ezért szükséges, hogy belsőleg a Mindenségnek szentelje magát; tudva, hogy ő maga a tetteknek nem cselekvője, hanem *csak tanúja*.

Mivel halandó testben él, feltámadó kételyei támadnak rá. Ezek azért merülnek fel, mert valamit nem tud. Ezért képessé kell válnia a kétséget „a tudás kardjával” szétoszlatni. Ha valamilyen kétségre kész válasza van, azt azzal nagymértékben eloszlathatja. *Minden kételkedés az alacsonyabb természetből ered és soha, egyetlen egyszer sem a magasabból.* Ezért minél *odaadóbbá* válik az ember, annál világosabban képes meglátni a szattva (jóság) természetében lakozó tudást. Mert megmondták: „Az ember, aki tökéletes az odaadásban (vagy aki annak gyakorlásában állhatatosan kitart), idővel akaratlanul is felfedezi önmagában a szellemi tudást”. Tovább: „a kételkedő elméjű ember nem talál örömet sem ebben a világban, sem a másikban (a déva-világban), sem a végső üdvösségben”. Az utóbbi mondat azt az elképzelést oszlatja el, hogy ha ez a magasabb Én bennünk van, még ha közönyösek és kételkedők vagyunk is, legyőzi a tudás szükségességét és elvezet bennünket az emberiség egész áradatával együtt a végső üdvözüléshez.⁴⁶

*

Az igazi imádság minden szent dolog szemlélete, azok alkalmazása önmagunkra, mindennapi életünkre és cselekedeteinkre, attól a szívből érzett, komoly óhajtól kísérve, hogy hatásuk erősebbé, életünk pedig jobbá és nemesebbé váljon, hogy bizonyos mértékű megismerésre méltók lehessünk. Minden ilyen gondolat erősen át kell legyen szöve a Legmagasabb és Isteni Lényeg tudatával, ahonnan minden ered.⁴⁷

*

⁴⁵ A három gúnában.

⁴⁶ Path, 1889. júl.

⁴⁷ Path, 1889. aug.

A szellemi műveltség *összpontosítással* érhető el. Ezt az összpontosítást naponta és *minden alkalmas pillanatot kihasználva* kell folytatni. A meditációt, mint „az aktív külső gondolat megszüntetésé”-t határozták meg. Az *összpontosítás* a teljes életvitel egy adott életcél felé. Például az az anya odaadó, aki mindenben és mindenek felett gyermekei érdekeit és azok érdeklődésének *összes* ágát tekintetbe veszi és nem az, aki leül és egész nap mereven gondol érdekeik *egyik* irányára.

A gondolatnak önmagát újratereztető ereje van és ha az elmét kitartóan egy gondolatra szegezzük, az *színezi* az elmét, mondhatnánk, e gondolat minden összefüggése felmerül benne. Ezért a misztikus bármely tárgyra vonatkozó ismeretet meg tud szerezni, amely tárgyra elmélkedése során gondolatait folyamatosan rögzíti. Ez Krishna szavainak ésszerű magyarázata: „Gondolj állandóan rám, egyedül bennem bízál és *biztosan hozzám jössz.*”

Az élet a nagy tanító: a Lélek nagy megnyilvánulása, a Lélek pedig a Legfelsőbb megnyilvánítója. Ezért minden módszer jó és mind csak része a nagy célnak, az odaadásnak. „Az odaadás siker a cselekvésben” – olvasható a Bhagavad Gítában.

*

A jelentkező pszichikai képességeket szintén fel kell használni, mivel azok törvényeket fednek fel. Értéküket azonban nem szabad túlbecsülni, sem veszélyes voltukat figyelmen kívül hagyni. Az ember, aki rájuk bízta magát, olyan, mint aki a büszkeségnek, vagy éppen a gögnek és a diadalérzésnek enged, mert elérte az első útmenti pihenőt a csúcok felé, amelyeket meg akar mászni.⁴⁸

VI.

Örök törvény, hogy az embert semmi *rajta kívülálló* hatalom meg nem válthatja. Ha ez lehetséges lett volna, akkor egy angyal a mennyei igazságokat hirdetve már régen a földre látogathatott volna és szellemi természetű képességeinek megnyilvánításával százával bizonyított volna olyan tényeket, amelyekről az emberi tudatnak eddig tudomása sem volt.⁴⁹

*

Büntényt éppen úgy el lehet követni szellemileg, mint testileg.

Aki *bármilyen* okból gyűlöli a másikat, aki bosszúálló, aki nem bocsátja meg a sértést, az a gyilkosság szellemével van telítve, bár lehet, hogy ezt senki sem tudja róla.

Aki meghajlik hamis hitvallások előtt és lelkiismeretét valamilyen intézmény parancsára elnyomja, a saját lelkét káromolja és ezért „Isten nevét hiába használja”, bár káromkodást soha sem ejt ki a száján.

Aki csak az érzéki örömeikkel rokonszenvez és azokat kívánja, akár házasságon belül, akár azon kívül, igazi házasságtörő.

Aki egy embertársát megfosztja attól a világosságtól, jótól, segítségtől, támogatástól, amit bölcsen adni képes lenne és aki az anyagi javak felhalmozásáért él, igazi rabló.

Aki rágalmazással, és bármiféle hamis beállítással ellopja embertársa értékes jellemvonásait, nem kevésbé tolvaj, mégpedig a legbűnösebb fajtából.⁵⁰

*

Ha az emberek őszinték lennének saját magukkal szemben és *jóakarátúak* mások iránt, az élet értékének és az élet dolgainak megítélésében óriási változás következne be.⁵¹

⁴⁸ Path, 1889. júl.

⁴⁹ Spirit of the Testament.

⁵⁰ Spirit of the Testament.

FEJLESZD A GONDOLKODÁST. Lelked egész erejének összpontosításával igyekezz elméd ajtaját becsukni minden kósza gondolat előtt, a belépést csak azoknak engedélyezve, amelyek az érzékek és az élet valótlan voltát és a belső világ békéjét tárják fel. Éjjel-nappal gondolkodj egész környezeted és saját magad belső valótlanságán.

A *rossz* gondolatok felbukkanása kevésbé ártalmas, mint a hiábavalóké, vagy a közömböseké, mert a rossz gondolatoktól állandóan őrizkedsz és miután elhatároztad, hogy küzdesz ellenük és legyőzöd azokat, ez az elhatározás segít az akaraterő fejlesztésében. A közömbös gondolatok azonban csak arra jók, hogy elvonják a figyelmet és pazarolják az energiát.

Az első alapvető érzécsalódás - amitől meg kell szabadulni - az, hogy azonosítod önmagad a fizikai testtel. Gondolj úgy a testre, mint egy házra, amelyben egy ideig laknod kell és akkor sohasem fogsz kísértéseinek engedni. Ugyancsak próbáld meg következetes erőfeszítéssel úgy legyőzni természeted szembetűnő gyengeségeit, hogy a gondolatokat az egyes szenvedélyek megölése irányában fejleszd.

Az első kísérlet után leírhatatlan ürességet és hiányt fogsz érezni szívedben; ne félj, tekintsd ezt a hajnali derengésnek, amely előre jelzi a szellemi üdvösség napjának felkeltét. A szomorúság nem rosszság. Ne panaszkodj. Ami szenvedésnek és akadálnak látszik, a valóságban gyakran csak a természet rejtett törekvése, hogy munkádban segítsen, ha megfelelően tudsz vele bánni. Tekints minden körülményre a tanítvány hálájával.⁵²

Minden panasz lázadás a haladás törvénye ellen. A még be nem következett szenvedést kell elkerülni. A múltat sem helyrehozni, sem megváltoztatni nem lehet. Azt, ami a jelen tapasztalataihoz tartozik, nem lehet és *nem szabad* elkerülni; de egyaránt el kell kerülni a nyomasztó előérzeteket, vagy a jövőtől való félelmet és minden olyan cselekvést, vagy ösztönzést, ami akár a jelenben, akár a jövőben nekünk, vagy másoknak szenvedést okozhat.⁵³

VII.

Nincs értékesebb dolog az egyén számára, mint az olyan magasztos eszmény, amely felé állhatatosan törekszik, amely szerint gondolatait és érzéseit és a tőle telhető legjobban az életét is formálja. Ha tehát inkább azon igyekezik, hogy valamivé *váljék*, mint hogy valaminek *lássék*, nem mulaszthatja el, hogy egyre közelebb kerüljön céljához. Ezt a pontot azonban nem fogja küzdelem nélkül elérni, sem az igazi előmenetel, amit tudatosan elér, nem fogja önelégültséggel eltölteni, mert ha az eszményképe magas és a feléje haladás valódi, inkább alázatossá, semmint felfuvalkodottá válik.

A további haladás lehetősége és a lét előtte megnyíló, még magasabb síkjainak eszméje nem fogják lelkesedését lelohasztani, bár önteltségét biztosan megölik. Éppen az emberi élet eme nagy lehetőségeinek fogalmára van szükség, hogy a *közönyt* kiölje és a fásultságot buzgalommá változtassa. Így az életet önmagáért lesz érdemes élni, mihelyt annak feladata nyilvánvaló lesz és nagyszerű lehetőségeit méltányoljuk. E magasabb tudatszint elérésre a legegyszerűbb és legbiztosabb út az *önzetlenség elvének* gyakorlása, *mind gondolatban, mind az életben*.

Valóban szűk az a látókör, amely önmagára korlátozódik és mindent a saját érdeke szerint mérlegel, mert amíg a lélek ilyen ön-korlátozó, addig lehetetlen bármilyen magas eszményt felfognia, vagy az élet bármely magasabb tudatszintjét megközelítenie. Az ilyen előrehaladás feltételei inkább *belül* találhatóak, mint kívül és szerencsére függetlenek az élet körülményeitől és feltételeitől. Ezért *mindenki* számára nyílik alkalom az előmenetelre a létezés egyre magasabb

⁵¹ Theosophist, 1889. júl.

⁵² Theosophical Sifting 2.kötet, 3.sz.

⁵³ Patandzsali Jóga-szútrái

szintjére, hogy ilyen módon együttműködjön a természettel az élet nyilvánvaló céljainak beteljesítésében.⁵⁴

*

Ha azt hisszük, hogy az élet célja egyszerűen anyagi énkünk kielégítése, kényelemben tartása és hogy az anyagi kényelem szolgáltatja a boldogság lehető legmagasabb fokát, összetévesztjük az alacsonyat a magassal és a káprázatot a valósággal. Anyagi életünk módja testeink anyagi felépítésének egyik következménye. „A föld férgei” vagyunk, mert minden törekvésünkkel a földhöz ragaszkodunk.

Ha a fejlődés olyan útjára tudnánk lépni, amely által kevésbé sűrű anyagivá, mint inkább éterikusvá válnánk, egészen másfajta civilizáció jöhetne létre. Olyan dolgok, amelyek most nélkülözhetetlenek és szükségesnek látszanak, haszontalanokká válnának. Ha a tudatunkat a gondolat sebességével tudnánk áthelyezni a Föld egyik részéről a másikra, a kapcsolattartás jelenlegi módjára nem lenne többé szükség.

Minél mélyebbre süllyedünk az anyagba, annál több anyagi eszközre lesz szükség a kényelem elérésére. Az emberben lakozó *alapvető* és hatalmas isten *nem anyag* és független az anyagra vonatkozó korlátozásoktól.

*

Melyek az élet *valódi* szükségletei? Erre a kérdésre a válasz teljességgel attól függ, mit gondolunk mi szükségesnek. Vonatokra, gőzhajókra szükségünk van, mégis, emberek milliói élnek sokáig és boldogan anélkül, hogy tudnának róluk. Lehet olyan ember, aki számára egy tucat kastély elengedhetetlen szükséglet, másnak ilyen a kocsis, a pipa, stb. De *valamennyi ilyen szükséglet csak olyan, amit az ember teremti meg magának.*

Ezek olyan helyzetet hoznak létre, amelyben az ember jól érzi magát és amely arra csábítja, hogy maradjon is meg benne és ne vágyakozzon magasabb dolgokra. Ezek éppen, hogy akadályozhatják a fejlődését, ahelyett, hogy előrevinnék azt. Ha szellemileg valóban előre akarunk jutni, mindenféle anyagnak meg kell szűnnie szükségletnek lenni. A gondolat heves és tékozló vágyakozása az alacsonyabb élet élvezeteinek megsokszorozására az, ami meggátolja az embert, hogy belépjen a magasabb életbe.⁵⁵

⁵⁴ J.Buck: Man.

⁵⁵ Hartmann: Magic